

Učenje jezika i moderno društvo

Šimić, Žana

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:170281>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-12**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

ŽANA ŠIMIĆ

Učenje jezika i moderno društvo

Završni rad

Pula, rujan, 2021.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

ŽANA ŠIMIĆ

UČENJE JEZIKA I MODERNO DRUŠTVO

Završni rad

JMBAG: 0303077925 redoviti student

Studijski smjer: Preddiplomski stručni studij predškolski odgoj

Predmet: Talijanski jezik

Znanstveno područje: Humanističke znanosti

Znanstveno polje: Filologija

Znanstvena grana: Romanistika

Mentor: doc. dr. sc. Lorena Lazarić

Pula, rujan 2021.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana ____Žana Šimić____, kandidat za prvostupnika ____predškolskog odgoja i obrazovanja____ ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Izjava o korištenju autorskog djela

Ja, ___Žana Šimić___ dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom _____Učenje jezika i moderno društvo_____ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama. Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, __22.09.2021.__ (datum)

Potpis

Zahvala

Zahvaljujem mentorici doc. dr. sc. Loreni Lazarić na strpljenju, podršci i bodrenju prilikom pisanja ovog rada i kroz sve godine mojeg obrazovanja. Hvala na ukazanom povjerenju, hvala na nesebičnom dijeljenju znanja, na svakoj riječi ohrabrenja.

Zahvaljujem svima koji su bili dio mojeg putovanja tijekom kojeg sam mnogo naučila. Veliko hvala mojoj obitelji i onima koji nisu dočekali kraj mojeg putovanja. Znam koliko biste bili ponosni!

Najveće hvala mojoj majci. Sve što bih ti mogla reći premalo je, jer se moja zahvalnost tebi ne može pretočiti u riječi. Hvala ti za bezuvjetnu ljubav. Ovo je za tebe.

Neizmjerno hvala svima!

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. UČENJE STRANOG JEZIKA U MODERNOM DRUŠTVU	2
2.1. Utjecaj medija	3
3. RAZVOJ I USVAJANJE JEZIKA KOD DJETETA PREDŠKOLSKE DOBI	5
4. PREDNOSTI UČENJA JEZIKA U NAJRANIJOJ DOBI	7
5. UTJECAJ VRŠNJAKA NA RAZVOJ GOVORA I STRANOG JEZIKA	9
6. STVARANJE POTICAJNOG OKRUŽENJA ZA UČENJE STRANOG JEZIKA ..	11
7. ULOGA ODGOJITELJA I RODITELJA U RANOM UČENJU JEZIKA KOD DJETETA	15
8. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA	18
8.1. Ispitanici	18
8.2. Mjerni instrument i postupak istraživanja	18
9. REZULTATI I RASPRAVA	18
10. ZAKLJUČAK	28
11. LITERATURA	29
POPIS GRAFIKONA	30
SAŽETAK	31
SUMMARY	32
RIASSUNTO	33

1. UVOD

U modernom društvu mediji su postali dio normalne svakodnevice bez koje većina danas ne bi mogla živjeti. Današnje društvo i tehnologija imaju utjecaj kako na roditelje, tako i na njihovu djecu. Sve se više susrećemo s roditeljima koji svojoj djeci omogućavaju da uz materinji jezik nauče još jedan drugi jezik. U ovom završnom radu osvrnut ćemo se na prednosti ranog učenja drugog/stranog jezika, kako u tome mediji pomažu odnosno odmažu, kako iskoristiti pozitivne strane modernog društva i medija te kako stvoriti poticajno okruženje i koja je uloga roditelja, odgojitelja i vršnjaka. Koliko se god odupirali, tehnologija je neminovno postala dio nas. Važno je znati kako tehnologiju iskoristiti na pravi način i izvući koristi za budućnost. Trebamo biti uporni i istraživati dobre strane koje nam današnji život nudi te iste primijeniti na sebi i djeci.

2. UČENJE STRANOG JEZIKA U MODERNOM DRUŠTVU

Svijet u 21. stoljeću je multikulturalan svijet, koji podrazumijeva poštivanje i razumijevanje drugih naroda, kultura, jezika i običaja. U današnje vrijeme sve većim napretkom medija i novih sredstava komunikacije, neznanje stranog jezika postalo je gotovo nezamislivo. Odgojno obrazovne ustanove promiču učenje stranih jezika od najranije dobi (Popek, 2020).

Već sa tri godine dijete razumije pojedina pravila svog jezika, odnosno pomoću govora odraslih proizvodi govor na svoj način. Uče pravila ponašanja u određenim situacijama koje se uklapaju u situaciju u kojoj se nalaze. Prednosti za razvoj jezika kod djeteta predškolske dobi su brojne. Kada dijete usvoji materinji jezik spremno je i za usvajanje i učenje stranog jezika. Prilikom učenja stranog jezika dijete ne uči samo o jeziku, već upoznaje kulturu ljudi koji se služe tim jezikom, te na taj način poštuje različitosti bez diskriminacija od malih nogu. Upravo u modernom društvu koje nam pruža mogućnost da upoznamo različite ljude, zemlje i kulture, roditelji počinju shvaćati da je rano djetinjstvo optimalno razdoblje za započeti s učenjem stranog jezika i koliko je znanje stranog jezika bitno za budućnost djece (Prebeg-Vilke, 1991).

U današnje vrijeme, zahvaljujući brojnim znanstvenim istraživanjima poznate su pozitivne strane ranog učenja stranog jezika već od najranije dobi djeteta koje se očituju u razvoju komunikacijskih, jezičnih i kognitivnih vještina. Sve je izraženija potreba za znanjem stranog jezika zbog modernog društva i medija koji su svakim danom sve više zastupljeni, te se javlja sve veća potreba za uspostavljanjem uspješne komunikacije ljudi iz raznih krajeva svijeta i upoznavanje njihovih svjetova i kultura. Dovoljno ranim učenjem stranog jezika pridonijet će se razumijevanju, prihvaćanju i stvaranju pozitivnih stavova prema drugim kulturama i narodima, ali i ljudima općenito (Prebeg-Vilke, 1991).

Dokazano je kako djeca koja započnu s učenjem stranog jezika u ranoj dobi bolje razumiju i svoj materinji jezik, jer postaju svjesna jezika. Upravo iz tih razloga možemo reći da su mediji odnosno moderno društvo doprinijeli da se djecu što ranije uči stranim jezicima i da od malih nogu spoznaju i prihvaćaju različitosti. Vrlo je važno

educirati se prije učenja djece bilo kojeg stranog jezika, istraživati na koji način i koji pristup bi njima bio najbolji jer je svako dijete individualno za sebe te znati prepoznati djetetove potrebe, želje i mogućnosti. Dokazano je da djeca najbolje uče i pamte kroz igru, s toga ne treba djecu forsirati na nešto što ne žele, nego ih oslušivati i učiti ih na njima razumljiv i pristupačan način (Prebeg-Vilke, 1991).

Brojna istraživanja se slažu da je nepotrebno ispravljati dijete prilikom učenja stranog jezika iz razloga što dijete ne uči jezik da bi moglo razgovarati o njemu, nego zato jer želi razumjeti svijet oko sebe i sve ono što se u njemu dešava (Miljak, 2009).

Dobrobiti učenja stranog jezika od malih nogu su brojne. Osim što je odličan način za bolje upoznavanje materinjeg jezika, znatno utječe i na stvaranje stavova prema drugim jezicima i njihovim kulturama. Cilj ranog učenja stranog jezika nije usvajanje rječnika stranih riječi i tečno komuniciranje na stranom jeziku, nego stvaranje osjetljivosti i podizanje svijesti o drugim narodima, kulturama i običajima. Također, dijete koje je svakodnevno izloženo stranom jeziku (u pasivnom ili aktivnom obliku – slušanje ili govor), puno lakše će u kasnijoj dobi usvojiti ritam, fonologiju i intonaciju stranog jezika (Popek, 2020).

2.1. Utjecaj medija

Djeci su danas dostupni razni mediji koji postaju dio njihovog prirodnog okruženja te je bez njih danas gotovo nemoguće zamisliti budućnost. Postoje mnogobrojna istraživanja koja se bave medijima i djecom kojima se ukazuje na pozitivnu, ali i na negativnu stranu medija, odnosno na pozitivne i štetne učinke koji mediji imaju za djecu. Najviše se govori o utjecaju videa i filmova i o ulozi roditelja i odgajatelja u kontroli dječjeg pristupa medijima (Apel, Masterson i Posokhova, 2004). Mediji mogu pružiti dobar, kvalitetan i poučan sadržaj, dobre govorne i jezične uzore, ali pod uvjetom da se pažljivo odaberu i da se svaki put provjerava kvaliteta gledanja istih. Istraživanja su pokazala kako govor koji je usmjeren djetetu potiče obogaćivanje rječnika i povoljno utječe na razvoj predčitačkih vještina npr. prepoznavanje slova. Također, potvrđeno je da je gledanjem crtanih filmova u kojima se ponavljaju pjesme, priče, događaji puno djece naučilo neki strani jezik. Odgojitelji i roditelji mogu iskoristiti takav djetetov interes i poticati ga na govorni i jezični rast i razvoj kroz igru. Ukoliko djetetu pustimo neki događaj iz filma više puta, omogućavamo mu da nam

prepriča svoje gledište, način na koji je doživjelo tu scenu ili da nam objasni zašto ga se baš taj trenutak u filmu najviše dojmio. Na taj način potičemo njegov govorni razvoj kroz dijalog koji je djetetu zanimljiv, a ne nametljiv. Važno je dobro odabrati i provjeriti sadržaj koji će djeci biti zanimljiv i prilagođen uzrastu kako bi djeca mogla stvoriti vlastitu igru koju će poslije igrati s vršnjacima, u koju će dodati nove elemente i na taj način proširivati svoju maštu (Apel, Masterson i Posokhova 2004).

Tehnologiju možemo iskoristiti na pozitivan ili negativan način. Glavni čimbenik koji odlučuje koliko će i hoće li bilo koja vrsta medija modernog društva naškoditi djetetu jesmo mi i zato je bitno da se i mi svakodnevno educiramo. Kao što djecu učimo prvim koracima, riječima, izlaganjem svakodnevnih situacija, trebamo ih učiti i o pravilnom korištenju medija. Nepotrebno je djetetu u potpunosti zabraniti korištenje medija jer većina njihovih vršnjaka gleda televiziju ili igra neku igru na pametnom telefonu. Ukoliko se djetetu nešto uskrati moglo bi se osjećati isključeno iz društva svojih vršnjaka ili možda i ismijavano, a samim time teže će se uspjeti socijalizirati s drugom djecom. Bitno je od malih nogu kontrolirati dijete, istraživati i dobro promisliti koje mu sadržaje puštati, vremenski ograničiti izloženost medijima, puno komunicirati s djetetom na njemu prihvatljiv način o njegovim interesima, željama i potrebama. Tehnologija, ako se iskoristi na pravilan način, može služiti za stvaranje bogatih edukativnih iskustava kako za dijete tako i za odrasle (Apel, Masterson i Posokhova 2004).

3. RAZVOJ I USVAJANJE JEZIKA KOD DJETETA PREDŠKOLSKE DOBI

Glavno „sredstvo“ putem kojeg dijete uči, usvaja jezik i razvija se kao osoba jesu roditelji. Obitelj je prva socijalna interakcija u kojoj dijete boravi pa su roditelji prvi govorni model djetetu. Uspostavljajući verbalne interakcije s djetetom oni potiču njegov govorni rast i razvoj. Istraživanja pokazuju da je vrlo važno kakvom je načinu govora i ophođenja dijete izloženo u najranijem periodu života (Stančić i Ljubešić, 1994). Kroz usvajanje govora dijete usvaja i simbolični sustav (jezik) koji djetetova okolina koristi u sporazumijevanju. Govorni razvoj kod djeteta javlja se puno prije nego što dođe do izgovaranja riječi. Ono, prije nego što usvoji osnove pravila govora, pronalazi svoj način komuniciranja s osobama iz najbliže okoline. Već od šestog do osmog tjedna djetetovog života komunikacija se ostvaruje kroz djetetovo glasanje te oponašanje govora odraslih iz okoline. Kroz plač, smijeh ili neku motoričku sposobnost dijete komunicira s okolinom odnosno uspostavlja kontakt sa socijalnim okruženjem (Stančić i Ljubešić, 1994).

Istraživanja su pokazala da dojenčad stara svega tri dana prepoznaje majčin glas te razlikuje zvukove. Da bi dijete naučilo govoriti i savladati svoj jezik, potrebne su mu određene upute, motivacije i smjernice kako se ne bi stvorio neželjeni efekt. Uzastopno ponavljanje neke riječi ili rečenice, kao na primjer „ne“, „da“, „nemoj to“ i slično, bez adekvatnog objašnjenja, kod djeteta može izazvati dosadu i naposljetku monotoniju. Ukoliko dijete kaže nešto krivo bitno ga je ispraviti i ne tražiti da ponavlja istu riječ nego objasniti i argumentirati zašto je bitno da određenu riječ izgovori ispravno, a to se može kroz razne poučne priče prilagođene njihovoj dobi. Jezik dijete ne može proučavati, može ga samo uz pomoć odraslih razvijati u pravom smjeru (Apel, Masterson i Posokhova, 2004).

Aktivno sudjelovanje roditelja, a potom i odgojitelja u procesu usvajanja i razvoja govora kod djeteta je najbolja prilika da se stvori pozitivan i trajan utjecaj na život djeteta te njegov rast i razvoj za budućnost. Kako dijete raste, sve nas više iznenađuje lakoća kojom komunicira i širok spektar riječi koji mu postaje potpuno prirodan. Jezik je sam po sebi vrlo bogat i složen, kao i učenje te usvajanje istoga, zato treba strpljenja i razumijevanja. Također, nudi im mogućnost da iskažu svoje

stavove i mišljenja te komunikacija naposljetku postaje središte, početna i krajnja točka svega onoga što radimo.

Djetetov je mozak isprepleten brojnim putevima i nekada se čini kao zamršena mapa kojoj je cilj pronaći blago, ali upravo to čini djetetov mozak prilagodljivijim za učenje novih spoznaja, a na odraslima je da mu omoguće put do tog blaga. Bitna uloga odraslih, a pogotovo roditelja je da prilagode svoje ponašanje na način da pružaju one informacije koje su djetetu potrebne (Gopnik, Meltzoff i Kuhl, 2003).

4. PREDNOSTI UČENJA JEZIKA U NAJRANIJOJ DOBI

Rano učenje jezika pridonosi stvaranju pozitivnih stavova prema drugim kulturama i narodima. Omogućuje razvoj koji se odražava u prihvaćanju i poštivanju različitosti među ljudima, shvaćanju da smo svi jednaki samo govorimo drugačijim jezikom i da svatko od nas ima neku svoju kulturu koja se treba poštivati. Osim na promicanje tolerancije, rano učenje stranih jezika pozitivno utječe i na intelektualni razvoj djeteta. Djeca koja započnu s učenjem stranog jezika već u ranoj životnoj dobi, osim usvajanja dobrog izgovora, bolje razumiju i vlastiti jezik. Utjecajna i bogato maštovita okolina za učenje u ranim godinama je djetetov dom. Upravo to okruženje se odražava i utječe na način i kvalitetu djetetova učenja i razmišljanja te na izgrađivanje njegovih stavova i osobnosti (Silić, 2007).

Kako Dobud (1995:35) ističe „Dijete počinje s istraživanjem od prvih dana svog postojanja. Kako dijete raste, rastu i njegove istraživačke intencije.“ Okolina za njega predstavlja nikad viđene predmete, pojave, osobe i sve što se u njegovom neposrednom okruženju nalazi jest novina. Svoj dolazak na ovaj svijet dijete potvrđuje prvim glasom koji ispusti, a to je plač. Upravo je plač jedan je od prvih djetetovih oblika glasanja odnosno komunikacije i kroz plač započinje djetetov razvoj govora.

Prvi jezik koji dijete čuje je materinski jezik. To je jezik mjesta u kojemu je dijete rođeno, jezik koji ga okružuje i koji on usvaja kroz interakciju s osobama iz okoline u kojoj živi. Osim materinskog jezika koji je dio njegovog svakodnevnog okruženja, dijete se može susresti i s drugim (stranim) jezicima. Strani jezici predstavljaju za dijete govor koji ne čuje svakodnevno. Dijete će učiti jezik samo onda kada je zainteresirano za određeni sadržaj. Bilo bi poželjno da učenje jezika bude odraz djetetove zainteresiranosti a ne nagovora roditelja. Djetetu je najlakše govoriti o poznatim temama, konkretnim, njemu jasnim. Također, djetetu je potrebno puno ponavljanja riječi u različitim (zanimljivim) kontekstima i primjerima kako bi ih lakše zapamtili (Prebeg-Vilke 1991).

Učenje novih riječi je uspješnije ako sudjeluje nekoliko osjetila. Bolje je, naprimjer, dijete učiti riječ „jastuk“ dok ga stavljamo u krevet. Na taj način dijete može povezati riječ sa slikom te osjetiti i opipati jastuk. Roditelji, ali i odgojitelji, su ti koji djetetu

prenose spoznaje i saznanja o stranim jezicima (Prebeg-Vilke 1991). Učenje stranih jezika u početnim fazama života ima i brojne druge prednosti. Dobud (2016:9) navodi da „logikom življenja, djetetu je predodređeno da istražuje, otkriva, eksperimentira, simbolizira, odnosno da eksploraciju isprepleće ekspresijom u široko izraženim varijantama.“ Djeca u usporedbi s odraslima uče na lak i zabavan način, istražujući i provodeći eksperimente. Ona su motivirana vlastitom željom za usvajanjem novih znanja i pojava u svijetu koji ih okružuje. Posjeduju sposobnost nenamjernog učenja govora. Uče jezik spontano, slušajući odrasle, gledajući televiziju ili igrajući igrice. Djeca uživaju u govorenju, kako na materinskomu tako i na stranom jeziku, ako se navedeni proces odvija na njima prirodan i primjeren način, koji svakako treba obogatiti maštom odraslih (Prebeg-Vilke 1991).

Učenjem stranih jezika odmalena dijete razvija pozitivan stav prema učenju, stječe samopouzdanje i uspješno usvaja nova znanja koja su neophodna za njegovu budućnost. Lingvisti napominju da je s učenjem stranog jezika najbolje krenuti prije šeste godine jer je za tu dob karakteristična sposobnost oponašanja pravilnoga izgovora (Silić, 2007).

5. UTJECAJ VRŠNJAKA NA RAZVOJ GOVORA I STRANOG JEZIKA

Igra i druženje s vršnjacima izvor su za igru i učenje na djeci primjeren način. Prilikom istraživanja ili rješavanja zadataka djeca se zajedno usklađuju, nadopunjuju i pokazuju razumijevanje jedni za druge. Osim rješavanja zadataka koje ne bi možda samostalno mogla riješiti, djeca imaju priliku vježbati slušanje, razvijati empatiju, uvažavati mišljenje svojih prijatelja te poticati jedni druge na suradnju i samostalnost donošenja odluka. O okruženju ovisi hoće li i kako dijete željeti komunicirati (Miljak, 2009).

Djeca predškolske dobi su radoznala, upijaju poput spužve, sve im je zanimljivo i samim time vrlo rado će se družiti s djecom koju znaju, ali i s djecom koju ne znaju. Vršnjaci imaju veliku ulogu u djetetovom kognitivnom i socijalnom razvoju, jer kroz igru djeca su u doticaju s drugom djecom jednakog stupnja razvoja i na taj način zajedno uče surađivati, rješavati probleme, komunicirati, izmjenjivati mišljenja. Kroz igru djeca uče kako dijeliti, pomagati jedni drugima, pružiti emocionalnu podršku. Kada primijete da su prihvaćena, djeca su sretna i pozitivna, a to se odražava i na njihov rast i razvoj, ponajviše na emocionalnoj razini. Djeca koja nisu prihvaćena pokazuju agresiju, a kasnije i školski neuspjeh. Posljedice često znaju ostati cjeloživotne u aspektu konstantnog dokazivanja. Iz navedenih razloga utjecaj vršnjaka na djecu je jako velik i djecu se treba od rane dobi u predškolskim ustanovama učiti da nagrađuju svoje prijatelje, pohvaljuju, osmjehnu im se, zagrle jedni druge, ali kada treba da i kritiziraju jedni druge u granicama kvalitetnog temeljnog uzajamnog povjerenja (Silić, 2007).

Prva prijateljstva su bitna jer su odskočna daska za kasniji emocionalni i socijalni razvoj, integraciju u okolinu gdje će učiti kako postizati socijalnu, akademsku i građansku kompetenciju. Kako ističu Stančić i Ljubešić (1994:98) „Osim što je najsavršeniji medij za prijenos informacija, govor omogućava da se kroz komunikaciju njeguje intelektualna znatiželja i da se prenesu brojne strategije za rješavanje problemskih situacija.“ Kroz pozitivan odnos s vršnjacima djeca stvaraju pozitivnu sliku jedni o drugima, stječu i razvijaju emocionalnu sigurnost, empatiju, veću volju za igrom, za učenjem i za uspjehom. Osjećaju se važnima, sposobnima, sretno i ispunjeno i puno uspješnije rješavaju probleme i moguće sukobe nego djeca

koja se izruguju, odbijaju sudjelovati, pomagati, dijeliti i komunicirati. Nitko se ne rađa iskvaren, ono što mi radimo to je za dijete ogledalo i „shema“ po kojoj će oni učiti i ponašati se u skladu s onime što vide i čuju. Iz tog razloga bitno je na koji način učimo djecu, što im govorimo, način na koji im objašnjavamo i kojim ih vrijednostima i kvalitetama učimo (Slunjski, 2008).

Igra i druženje s vršnjacima dragocjen su izvor i poticaj za igru i učenje na djeci primjeren način. Kako bi utjecali na dječji razvojni stupanj, bitno je poticati djecu na igru u manjim grupama, ali sa puno aktivnosti u kojima oni odabiru što žele raditi i čega se žele igrati. Uz pomoć vršnjaka u socijalnoj interakciji djeca jedni drugima pomažu, usklađuju se, nadopunjavaju i smišljaju razne strategije koje će ih dovesti do rješenja zadataka koje možda samostalno ne bi tako brzo riješili. Mješovite skupine imaju prednosti u učenju stranoga jezika, tvrdi Silić (2007). Istraživanja su pokazala kako starija djeca vrlo rado pomažu mlađoj djeci u raznim situacijama, te na taj način mlađa djeca brže, bolje i uspješnije uče. Igra i druženje sa vršnjacima recept su za sretno djetinjstvo.

Kroz igru, koja je ispravno vođena od strane odgajatelja ili roditelja, dijete uči kako se ispravno ponašati u određenim situacijama. Kroz igru dijete zadovoljava svoju potrebu za druženjem, jača samopouzdanje, izražava svoje želje, misli i osjećaje. Igra je dječja realnost i djeca kroz nju oponašaju odrasle i njihove postupke. S toga, jako je bitno po kojem modelu djeca uče i da odrasli budu pravi primjer po kojem će djeca moći učiti i razvijati se u pravom smjeru. Igra je neizostavni dio života svakog djeteta. U procesu igranja djeca prihvaćaju uloge u međusobnim odnosima i puštaju mašti na volju, što potiče njihovu kreativnost i dovodi do veće uspješnosti u daljnjem životu (Silić, 2007).

U današnjem modernom društvu djeca od malih nogu svakodnevno koriste računala i tablete što ukazuje na veliku igrovnu različitost između današnje djece i prethodnih generacija. Ukoliko se tehnologija ispravno koristi pod kontrolom roditelja ili odgojitelja može djeci uvelike pomoći. Naprimjer, televizija može obogatiti igru i potaknuti dječju maštu. Isto tako, ukoliko se roditelji i odgojitelji ne bave djecom, ne informiraju se ili dovoljno ne istražuju, mediji mogu negativno djelovati. Gledanje nasilnih scena ili neadekvatnih sadržaja dovodi do oponašanja istih scena i dijete lako može postati neželjeno među svojim vršnjacima (Silić, 2007).

Djeca su kao glinamol koji se oblikuje, a uloga odraslih je da taj potencijal oslobode i iskoriste adekvatno i kreativno. Potrebno je kontinuirano poticati i usmjeravati dječje aktivnosti i stvarati ugodna, pozitivna, kreativna i poticajna okruženja i ozračje u kojima će na vidjelo izaći dječji potencijal i njihova kreativnost..

6. STVARANJE POTICAJNOG OKRUŽENJA ZA UČENJE STRANOG JEZIKA

Ugodno okruženje predstavlja jednu od važnijih struktura u odgojno-obrazovnoj ustanovi, ali i domu. Kvalitetno prostorno materijalno okruženje nezaobilazna je pretpostavka kvalitete življenja, odgoja i učenja djece. Djeca su konstantno u aktivnoj potrazi za informacijama u svom okruženju. Promatranjem i istraživanjem pokušavaju razumjeti svijet oko sebe, a samim time i učiti istražujući i čineći (Slunjski, 2008).

Razdoblje od rođenja do treće godine života vrijeme je najintenzivnijeg učenja i razvoja djece stoga je važno djeci te dobi omogućiti izravnu, poticajnu i na istraživanje usmjerenu okolinu u kojoj će djeca kroz igru otkrivati spoznaje o sebi i svijetu. Kada koristi razne vrste poticajnog materijala, dijete zapravo aktivno radi na svim svojim razvojnim područjima. Materijali unutar prostora moraju biti pregledni, djeci lako dostupni kako bi djeca njime mogla lako rukovati, jer na proces učenja i stvaranja utječe i ponuda materijala te kreativnost odgojitelja odnosno roditelja. Također je zanimljivo uključiti djecu i pustiti da si sami zadaju neki zadatak i promatrati kako će isti riješiti bez da netko drugi rješava umjesto njih (Slunjski, 2008). Osim materijala važno je odabrati i primjereno mjesto gdje će se dijete osjećati dobrodošlim, sigurnim, slobodnim i zadovoljnim. Prostor gdje djeca borave i uče ogledalo je i slika koju roditelji imaju kada uđu u ustanovu. Za razliku od pedagoga koji često naglašavaju potrebu organizirane materijalne sredine za dijete, Dobud (1993:12) je mišljenja da bi bilo „uputnije i korisnije osigurati djetetu mogućnost da samo strukturira i organizira svoj prostor različitim stimulativnim predmetima, stvarajući tako sredinu prema sebi“. Prema Slunjski (2009) raspored prostora, uređenje dnevnog boravka, sobe ili hodnika govori kakvu sliku odgojitelj ima o svojoj skupini, prisluškuje li potrebe pojedinog djeteta i skupine i poštuje li njihovu različitost (Slunjski, 2008). Svako dijete drugačije savladava neki određeni

zadatak, s toga je bitno da svako dijete samostalno odlučuje kod odabira ponuđenog materijala i aktivnosti koji ga najviše zanimaju. Nije potrebno pomagati djeci ukoliko ne traže pomoć, niti ih prisiljavati na nešto što oni ne žele. Najbitnije od svega je bitno poštivati djetetova prava na sretno odrastanje, raditi na izgrađivanju njegovog osobnog identiteta i odgajati ga da prihvaća i poštuje druge (Slunjski, 2008).

Nikada prostor u vlastitom domu i u vrtiću neće izgledati jednako, što nije ni poželjno. U vrijeme pandemije mnogi su roditelji bili primorani naučiti kako stvoriti poticajno okruženje u vlastitom domu. od velike je važnosti da roditelji oslušuju svoje dijete i u svom domu stvore okruženje prema njegovim vrijednostima i mogućnostima. Okruženje treba biti poticajno mjesto za igru i učenje u kojem će se dijete osjećati sigurnim razvijati svoju kreativnost i potrebu za eksperimentiranjem (Miljak, 1996). Poticajno okruženje je ono koje uvažava interese i potrebe djeteta, te omogućava njegov cjelovit razvoj. Prilikom stvaranja novog socijalnog okruženja za dijete, bilo bi poželjno uključiti sve članove zajednice, kako bi svi zajedno s djetetom surađivali u različitim aktivnostima. Dnevne rutine potrebno je prilagoditi individualnim potrebama djeteta i prostorno-materijalnog okruženja koje potiče unaprjeđenje svih razvojnih područja. Prostor djetetova odrastanja, igre i učenja treba oblikovati po njegovoj mjeri. Preveliki zahtjevi na dijete djeluju obeshrabrujuće i ulijevaju nesigurnost, dok premali izazovi brzo dosade. Okruženje utječe na socijalni i emocionalni razvoj kako djeteta tako i odraslih stoga je važno oslušivati i simulirati dijete, istraživati s njim i razgovarati kako bi stvorili ugodnu zajednicu za sve članove u obiteljskom okruženju. Roditelji se trebaju uključiti u aktivnosti i igru sa svojim djetetom radi davanja podrške i stvaranja interakcije, tvrdi Britton (2000) jer „Djetetovi urođeni talenti razvijaju se iskustvom. Mi možemo pružiti odgovarajuću okolinu za ta iskustva, no dijete mora samo iskoristiti ponuđene prilike. Nitko ne može učiti umjesto njega” (Enion, 2005:8). U vlastitom domu važno je dijete motivirati materijalima zanimljivog i edukativnog sadržaja, prilagođenima njegovom uzrastu, koje možemo pronaći, kako u pisanom tako i u virtualnom obliku. Kod odabira tema učenja treba voditi računa da su teme bliske i poznate djeci poput blagdana, rođendana, godišnjih doba. Može se npr. pronaći neka zanimljiva brojalica na stranom jeziku i kroz zajedničko osmišljanje koreografije motivirati djecu da se samostalno kreću i sudjeluju u aktivnosti. Animirani filmovi edukativnog karaktera na stranom jeziku mogu se prenamijeniti u likovne

radionice gdje će djeca nacrtati što su vidjela i čula. Na taj način učenje stranog jezika postaje zabavno i spontano (Silić, 2007).

Da bi djeca ostvarila komunikaciju na stranom jeziku bitno je da odgojitelji vladaju tim istim stranim jezikom, da poznaju dijete i njegove mogućnosti te sukladno time osmisle poticajno okruženje za učenje jezika. Istraživanja pokazuju, tvrdi Silić (2007), da su djeca mlađe dobne skupine spremnija na suradnju, otvorenija, spontanija pri ostvarivanju komunikacije na stranom jeziku, dok je u starijoj dobi izraženiji pojačan strah od pogrešaka. Starija djeca se sve češće kontroliraju i počinju biti svjesna svojih pogrešaka u govoru. Na taj način sami sebi stvaraju kočnicu misleći da nisu dovoljno dobri i od straha da će pogriješiti povlače se u sebe i najčešće odbijaju suradnju. Često djeca odbijaju pričati na stranom jeziku iako ga znaju. Neki od razloga su prisiljavanje učenja jezika na njima nezanimljiv način, ismijavanje od strane vršnjaka ili preveliki pritisak okoline. Na odgojitelju, a potom i roditeljima je da djecu ne sile na nešto što ne žele, već da pronađu način na koji će ih motivirati. Odgojitelj bi trebao cijelu vrtićku skupinu od malena naučiti da jedni drugima pomažu i pohvaliti svako dijete kad učini nešto dobro za sebe i druge. (Silić, Prema Silić (2007) zadatak odgojitelja je upoznati djecu s različitim didaktičkim igrama i na primjeru pokazati kako sudjelovati u pripremljenim aktivnostima. Tijekom opisane faze djeca pažljivo slušaju odgojitelja, što im omogućuje pamćenje i prepoznavanje novih riječi na stranom jeziku. Kako bi djeci bilo zanimljivije, bilo bi dobro pustiti im neki crtani film ili zajednički osmisliti igrokaz na temelju naučenih riječi i to prakticirati jednom tjedno. Zadani zadatak kroz igrokaz će djeci dati dodatnu motivaciju da nauče jezik i da budu kreativni u aktivnostima koje slijede. Djeca će moći promatrati i slušati riječi na stranom jeziku te ih povezati s radnjama koje istovremeno obavljaju. Djeca također vole razne igre, vole dinamiku i aktivnosti u kojem su na prvom mjestu zabava, humor i za njih nešto neobično i novo. Zajedničko sudjelovanje i poticajno okruženje pružaju djetetu zadovoljstvo i priliku za ponavljanje, a samim time i slobodu uključivanja u razne ponuđene jezične aktivnosti. Istraživanja su pokazala da su razne igre i aktivnosti u dječjem vrtiću pogodne za učenje stranog jezika upravo zbog veće izloženosti jeziku i komunikaciji na stranom jeziku. Dječji vrtić je super okruženje za stjecanje novih iskustava u različitim aktivnostima, životnim situacijama i igrama, a djeca će prirodnim putem stjecati sve više znanja. Poticanjem, odnosno kontinuiranim izvođenjem određenih

aktivnosti za bolje usvajanje stranog jezika djeca postaju vještija i kompetentnija upravo u onim aktivnostima koje su kontinuirano pratili, u ovom slučaju govorenje stranog jezika (Silić, 2007). Drugi faktor na početku ranoga učenja stranog jezika je stvaranje pozitivnih stavova o stranom jeziku i o komunikaciji na istomu kod djece. Kako kaže Silić (2007), ne možemo samo posjesti djecu i nametati im određeni jezik čitanjem neke slikovnice koja ih ne zanima ili postavljanjem pitanja na koja ne znaju odgovor. Da bi se izbjegla frustriranost ili strah zbog komunikacije nepoznatom jeziku, mnogi stručnjaci preporučuju korištenje i materinskog jezika u početnim fazama učenja.

7. ULOGA ODGOJITELJA I RODITELJA U RANOM UČENJU JEZIKA KOD DJETETA

Odgajatelj je najbitnija karika u odgojno obrazovnoj ustavi, jer njegova zadaća je da stvara poticajno okruženje. Stvarati poticajno okruženje podrazumijeva i svakodnevno smišljanje novih aktivnosti, praktičnih zadataka prilagođenih mogućnostima, željama i dobi djece u skupini. Svako dijete je individua za sebe i svakom djetetu treba na taj način i pristupati. Odgajatelji i roditelji svojim ponašanjem stvaraju model po kojem djeca uče. Uloga odgojitelja i roditelja u ranom djetinjstvu veoma je bitna i potrebno je puno strpljenja, uživanja u uloge, razumijevanja, duhovitosti, maštovitosti jer djeca vide i čuju i više no što mi mislimo. Prve tri godine djeca otkrivaju svijet oko sebe, a ljepota i izazov uloge roditelja nalazi se u pružanju ljubavi, smišljanju novih poticaja i pronalaženju kvalitetnih odgovora na njihova pitanja. Djeca nam neprestano govore nešto o sebi i navode nas na ono o čemu žele učiti i što ih zanima. Odgovornost odgojitelja i roditelja sastoji se u odabiru beskrajnog niza raznih aktivnosti za djecu, individualnog pristupa, ali i beskrajnog razumijevanja, podrške i ljubavi.

Kvalitetna priprema za rad od bitne je važnosti, kao i sposobnost brzog reagiranja na neplanirane aktivnosti djece u određenim situacijama, odnosno fleksibilnosti. Iz tog razloga proces odgajanja djece prava je umjetnost. Miljak kaže (1996) da kao što je svaki dan novi i drugačiji, tako se i dječje želje, mašta i volja za učenjem mijenjaju. Stoga je bitno pratiti djetetov ritam i sukladno tome ponuditi ono što je njima u tom trenutku zanimljivo. Važna je sloboda izbora djece, koja se odnosi na razne vrste aktivnosti, duljinu trajanja istih i odabir suigrača. Na temelju dobrog poznavanja djeteta, odgajatelji i roditelji mogu poticati daljnje učenje i napredovanje, te stvoriti model koji će mu pomoći u tvorbi svojih vlastitih iskustva. Za daljnje poticanje i razvoj djeteta važno je pratiti i način na koji dijete komunicira sa vršnjacima i okolinom i primijetiti kako odgovara na ponuđene aktivnosti i poticaje. Djeca odrastaju na način na koji su odgajana i iz tog je razloga bitno posvetiti veću pozornost na organiziranje što kvalitetnijih programa za rani odgoj i razvoj u koji su uključeni i roditelji. Kvalitetno osmišljeni programi znatno utječu na budućnost svakog djeteta. Svako dijete posebno je i jedinstveno, neponovljivo na svoj način i

kao takvog ga moramo prihvatiti i omogućiti uvjete za optimalan razvoj. Na potrebe svakog od djeteta moramo biti spremni odgovoriti (Miljak, 1996).

Jedna od stvari koja je važna je dobra suradnja i dobar odnos između odgajatelja i roditelja jer se od njih očekuje razmjena informacija o djetetovom razvoju, međusobno poštovanje, povjerenje i tolerantnost. Partnerstvo između roditelja i odgojitelja podrazumijeva prihvaćanje osobnosti drugih, a interakcija između njih omogućuje kvalitetniju i raznovrsniju interakciju. Nema jedinstvenog uputstva za zajedničku suradnju, ali rješenje je u poduzimanju zajedničkih akcija, usuglašavanje stavova, razumijevanja, toleranciji i suradnji. Odgojitelj treba biti svjestan kako ne može zamijeniti ulogu roditelja, kao što i roditelj treba biti svjestan da nije kompetentan kao odgojitelj za neke određene stvari po pitanju djece (Miljak, 1996). Roditelji i odgojitelji trebaju zajedno stvarati poticajno okruženje, ugodu i prijateljsko ozračje, jer od njih sve kreće. Važno je da se roditelj osjeća uključenim u odgoj svoga djeteta, da je upućen u ono što njegovo dijete radi u vrtiću, jer međusobna suradnja donosi obostrani benefit (Silić, 2007).

Za dobrobit djece 21. stoljeća odgovorni su roditelji i odgojitelji i učitelji i društvo u cjelini, te se trebaju udružiti u promišljanju i osiguravanju što boljih uvjeta za poticanje razvoja djece predškolske dobi općenito i za poticanje ranoga učenja stranih jezika. Za ostvarivanje tih ciljeva potrebno je omogućiti kvalitetno stjecanje znanja i usavršavanje odgojitelja koji to vide kao pozitivan izazov, te omogućiti im osposobljavanje za rad s djecom u cilju učenja stranih jezika. Strani jezici donose nove mogućnosti i olakšavaju djeci komunikaciju i snalaženje u svakodnevnom životu. Samo učenje pozitivno utječe na razvoj djece, tvrdi Silić (2007), pa je preporučljivo s učenjem stranog jezika započeti od malih nogu. Djeca strani jezik usvajaju lakše i brže bez prepreka, sramote ili barikada, a prvih šest godina života ključno je u razvoju stranog jezika. Djeca jezike usvajaju brže i lakše nego odrasli, a što ranije krenu učiti strani jezik to će brže i bolje savladati njegov izgovor te će im postati potpuno prirodno komunicirati na dva jezika. Što prije bude imalo priliku da nauči neki jezik, dijete će točnije usvojiti izvorni naglasak.

Učenje stranog jezika korisno je za cjeloživotno učenje djeteta kao i njegovu budućnost. Usvajanjem stranog jezika dijete usavršava svoje vještine slušanja, čitanja, pisanja i komunikacijske vještine, pospješuju se i djetetova moć koncentracije

i njegov kognitivni razvoj. Sve je više tečajeva na stranom jeziku namijenjenih djeci i prilagođenih uzrastu. Strani jezik uči se kroz pjesmice, raznovrsne igre, brojalice, zagonetke, igrokaze ili kroz umjetničko izražavanje. Osim jezika, djeca stječu znanje o drugim kulturama, državama i narodima. Time se obogaćuje njihovo opće znanje i slika svijeta oko njih koja se proširuje. Učenje stranog jezika može u budućnosti biti djetetova odskočna daska u život, jer ukoliko dijete odlično govori npr. talijanski jezik, imati će prednosti u odnosu na one koji taj jezik krenu učiti u odrasloj dobi, a samim time moći će odlučivati čime se žele baviti u životu (Silić, 2007).

8. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

8.1. Ispitanici

U istraživačkom dijelu rada nastojali smo ispitati uvjerenja odgojitelja o učenju i poučavanju stranog jezika u ranoj dobi. Istraživanje je provedeno na uzorku od 85 odgojitelja iz cijele Hrvatske kroz mjesec travanj 2021. godine.

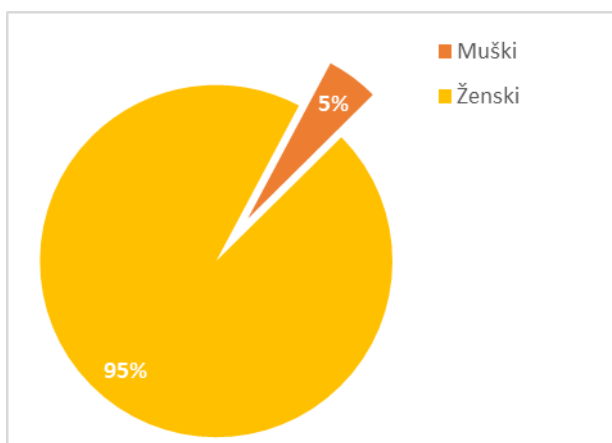
8.2. Mjerni instrument i postupak istraživanja

U provedenom istraživanju korištena je anketa „Učenje jezika i moderno društvo“ koja je izrađena za potrebe pisanja završnog rada. Prvi dio anketnog upitnika čine podatci odgojitelja te se ispituju sljedeće varijable: spol, dob, godine radnog iskustva odgojitelja te završeno obrazovanje. U drugom dijelu upitnika, koji se obuhvaća 13 čestica, ispituje se stav odgojitelja o učenju jezika i modernom društvu. Upitnik je napravljen u elektroničkom obliku, u programu Google Forms, a link je zatim podijeljen u Facebook grupama koje su namijenjene odgojiteljima iz Hrvatske. U uputama je objašnjen cilj i tijek istraživanja uz napomenu da je upitnik anonimn te da se koristi u svrhu pisanja završnog rada.

9. REZULTATI I RASPRAVA

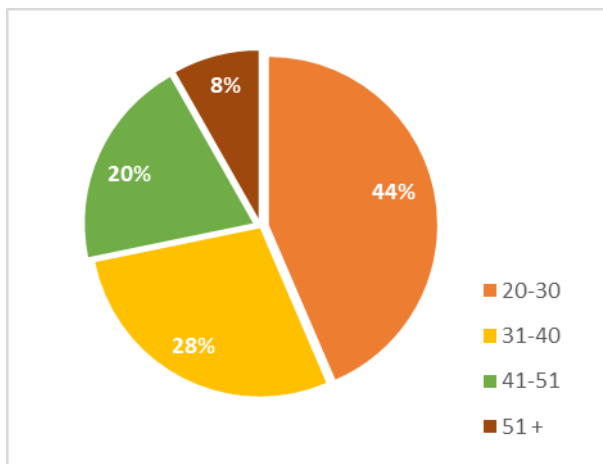
Prve četiri varijabli odnosile su se na sociodemografske podatke ispitanika.

Grafikon 1: Spol odgojitelja

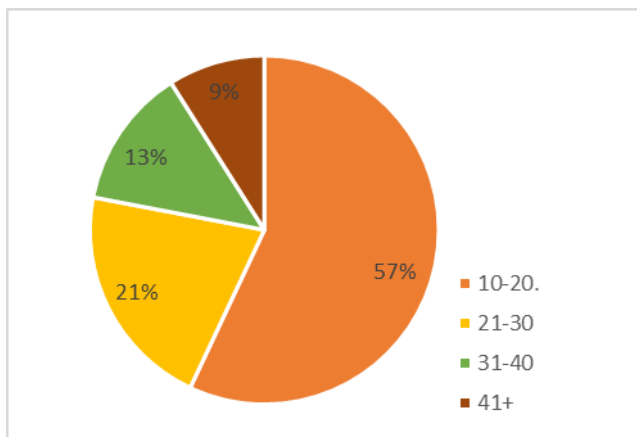
Prva varijabla (Grafikon 1) ispitala je spol odgojitelja. Iz grafikona je vidljivo da je 95% (N=80) odgojitelja ženskog roda, a 5%, (N=5) muškog roda.

Grafikon 2: Dob odgojitelja

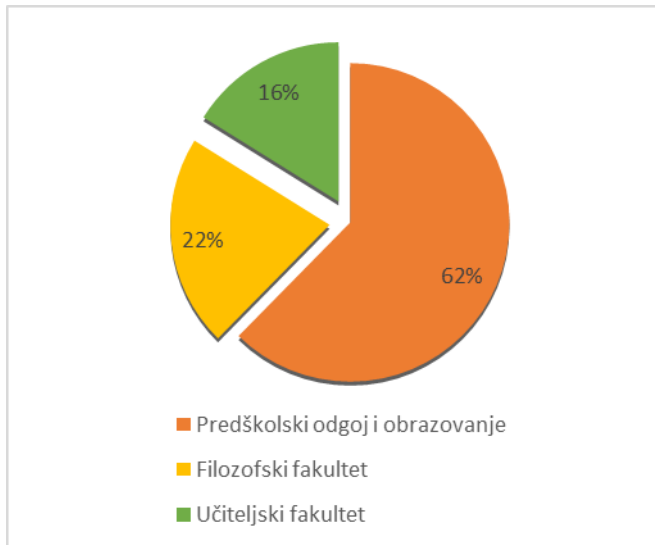
Druga varijabla (Grafikon 2) koja se odnosila na dob odgojitelja izražena je u četiri kategorije: od 20 do 30 godina, od 31 do 40, od 41 do 50 i više do 51. Rezultati su pokazali da je najveći broj odgojitelja mlađi od 30 godina (N=37., 44%), odnosno u dobi od 31 do 40 godina (N=24., 28%). Nešto manje je odgojitelja od 41 do 50 godina (N=17., 20%), a najmanje odgojitelja iz ankete ima više od 51 godinu (N=7., 8%). Iz navedenog zaključujemo da su ispitanici većinom odgojitelji mlađe dobne skupine što vezujemo uz korištenje Facebook-a kao izvora diseminacije upitnika.

Grafikon 3. Godine radnog iskustva

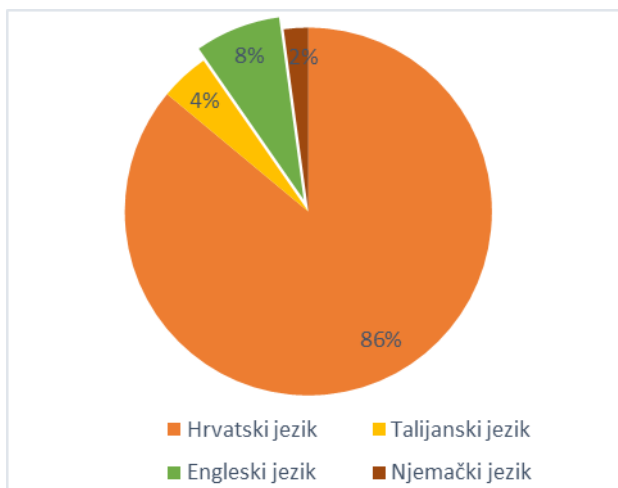
Treća varijabla (Grafikon 3) odnosila se na godine radnog iskustva, odnosno staža, a izražena je u četiri kategorije: od 10 godina, od 11 do 20 godina, od 21 do 30 godina, više od 31 godinu). Rezultati su pokazali da najveći broj odgojitelja ima radno iskustvo do 10 godina (N=47., 57%).

Grafikon 4. Obrazovanje

Četvrta varijabla (Grafikon 4) ispitala je koji studij je ispitanik završio. Iz priloženog grafikona vidimo da je najveći postotak ispitanika odnosno njih 62% završilo studij predškolskog odgoja i obrazovanja, njih 22% završilo je filozofski fakultet, a preostalih 16% završilo je učiteljski fakultet.

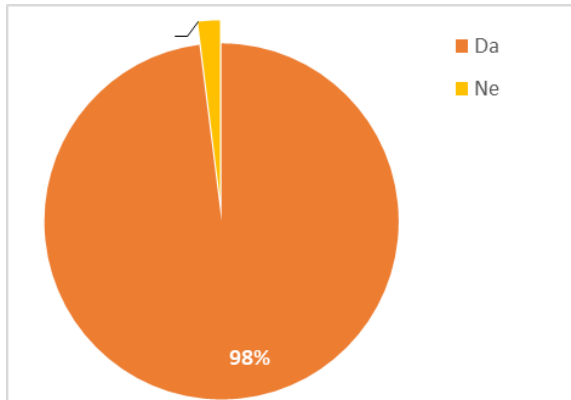
Grafikon 5. Koji se jezik koristi u radu s djecom u vrtiću u kojem radite?

Peta varijabla (Grafikon 5) istraživala je koji se jezik koristi u vrtićima u kojima ispitanici rade. Najveći broj ispitanika je odgovorilo da se radi o hrvatskom jeziku (N=70; 86%). Svega je 4% (N=3) odgojitelja u radu koristilo talijanski jezik, dok engleski jezik (N=6; 8%), te njemački (N=1; 2%). Podaci nas ne iznenađuju budući da

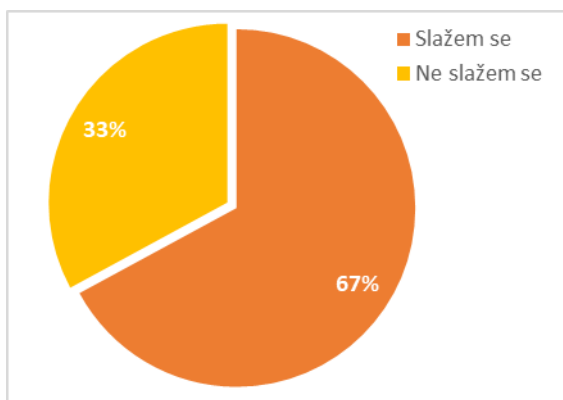
se anketa provodila na cijelom teritoriju Republike Hrvatske, a talijanski jezik se uglavnom koristi u vrtićima talijanske manjine u Istarskoj županiji.

Grafikon 6: Poznajete li neki strani jezik

U šestoj varijabli (Grafikon 6) se istraživalo poznaju li ispitanici osim hrvatskog jezika neki strani jezik. Većina 98% (N=84) odgovorila je potvrdno što se moglo i pretpostaviti budući da u današnje vrijeme rijetko tko ne poznaje neki strani jezik, barem na osnovnoj razini.

Grafikon 7. „Što više jezika znaš, to više vrijediš“

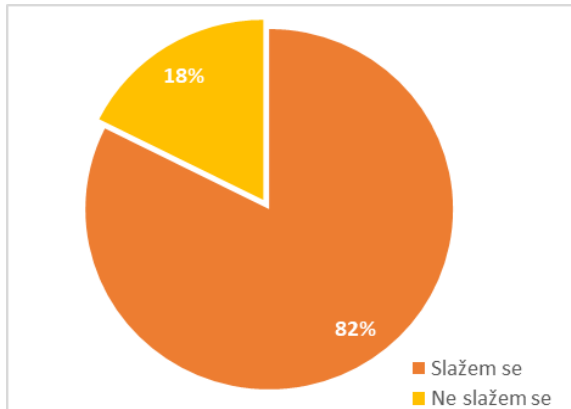

Sedmom varijablom (Grafikon 7) ispitivalo se slažu li se odgojitelji da je poznavanje jezika dodatna vrijednost svakog pojedinca uz obrazloženje ponuđenog odgovora. sa S krilaticom „što više jezika znaš, to više vrijediš“ složilo se 67% (N=57) ispitanika uz pojašnjenje da nas jezik obogaćuje, otvara nam vrata u budućnost i pruža mogućnost da upoznamo različite kulture. S navodom se ne slaže 33% (N=28) ispitanika uz

obrazloženje da su karakter i upornost ono što krase osobu jer da osoba može naučiti puno jezika a ne biti uspješna. Neki su odgovori glasili:

- „Ne slažem se s time. Čovjek se mjeri raznim vrednotama a ne jezicima.”
- „Možeš znati i 10 stranih jezika, a ne kvalitetno obavljati posao.”
- „ Mjerilo za vrijednost covjeka nije iz samo jednog područja.”

Grafikon 8. Dijete treba učiti strani jezik od najranije dobi?

Osma varijabla (Grafikon 8) odnosila se na pitanje treba li dijete učiti jezik od najranije dobi. Većina ispitanika, njih 82% (N=70), vidi rano učenje jezika kao prednost, dok se manja skupine od 18% (N=15) ne slaže s tom tvrdnjom.

Grafikon 9. Najbolji način učenja stranog jezika je kroz igru?

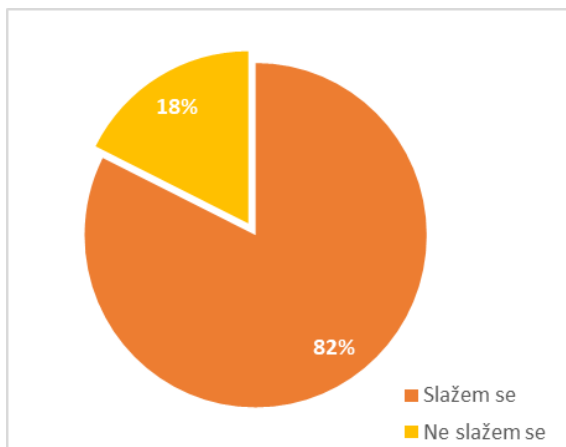

Deveta varijabla (Grafikon 9) ispitala je slažu li se ispitanici s tvrdnjom da je najbolji način učenja stranog jezika kroz igru te da obrazlože svoj odgovor. Većina ispitanika (N=83; 98%) se složila s navedenim jer dijete bolje uči kad je učenje zabavno. Ako

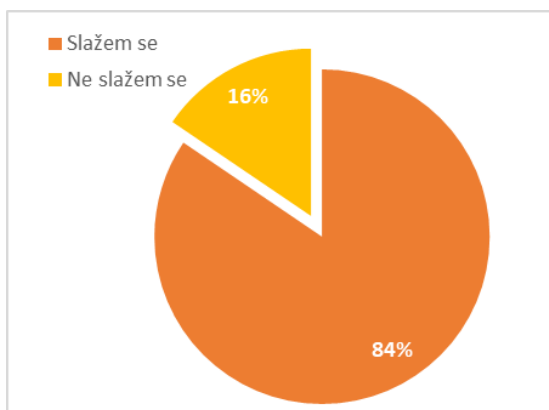
se djetetu nešto nameće ili ga se prisiljava da nešto radi, ne zato što želi već zato jer mora, ono gubi motivaciju i volju pa možemo dobiti kontra efekt. Djecu treba pustiti da budu djeca i učiti ih novim stvarima na njima pristupačan i zanimljiv način, kroz igru.

Na pitanje (Grafikon 10) „Motivacija za učenje stranog jezika uvjetovana je predispozicijama pojedinaca i njegovim osobinama te motivima za učenje“ uz objašnjenje, većina ispitanika 82% (N=70) odgovorila je da se slaže navodeći motivaciju kao ključ uspjeha te da je bitno da roditelji i odgojitelji djecu kvalitetno motiviraju kako bi kod djece potaknuti interes, dok se manji broj roditelja, 18% (N=15) ne slaže s navedenim.

Grafikon 10. Motivacija za učenje stranog jezika uvjetovana je predispozicijama pojedinaca i njegovim osobinama te motivima za učenje

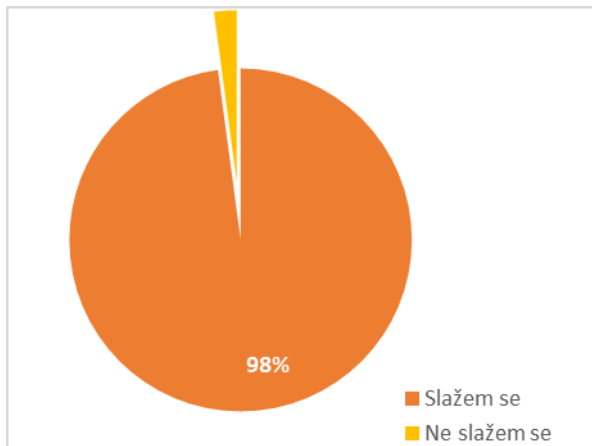

Grafikon 11. Roditelji imaju veliku ulogu kod motiviranosti djeteta da uči strani jezik

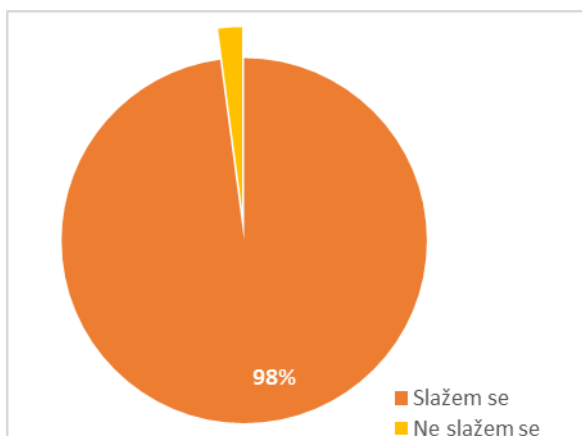
U jedanaestoj varijabli (Grafikon 11) zanimao nas je stav ispitanika o ulozi roditelja kod motiviranosti djeteta da uči strani jezik. Većina ispitanika, njih 84% (N=71) odgovorila je da se slaže kako roditelji imaju veliku ulogu u motiviranosti djeteta za rano učenje stranog jezika, dok se manji broj ispitanika, 16% (N=14) ne slaže s navedenim.

Grafikon 12: Učenje stranog jezika djeci omogućuje razvijanje kognitivnih i socijalnih vještina

Na pitanje pomaže li učenje stranog jezika u razvijanju kognitivnih i socijalnih vještina kod djeteta gotovo su svi ispitanici (N=76; 98%) potvrdno odgovorili (Grafikon 12). Rezultati potvrđuju osviještenost roditelja o važnosti ranog učenja jezika.

Grafikon 13. Rano učenje stranog jezika pridonosi stvaranju pozitivnog stava djeteta prema drugim kulturama i narodima

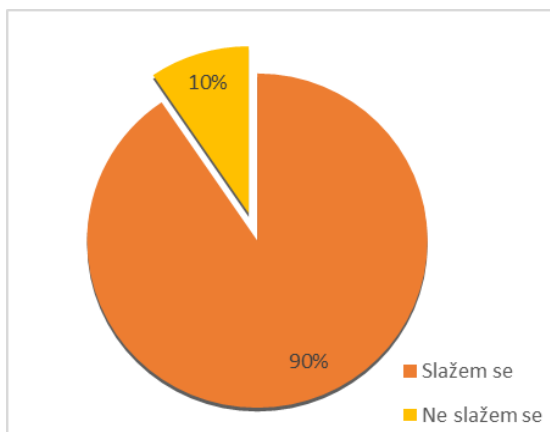

Trinaesta varijabla (Grafikon 13) odnosila se na pitanje „Rano učenje stranog jezika pridonosi stvaranju pozitivnog stava djeteta prema drugim kulturama i narodima“. Gotovo svi ispitanici, njih 92,9% (N=78) su se složili s tvrdnjom. Učenjem stranog

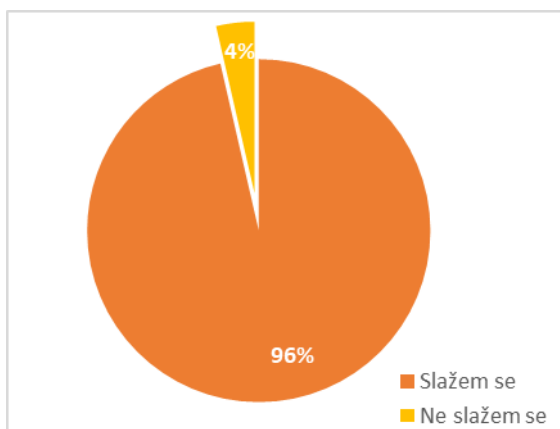
jezika dijete uči o različitostima i stvara pozitivan stav o drugim kulturama i narodima te od malih nogu stječe iskustvo i bogatstvo koje će kroz život nadograđivati.

U četrnaestoj varijabli (Grafikon 14) ispitivao se stav roditelja prema tvrdnji „Rano učenje stranog/ih jezika pozitivno utječe na intelektualni razvoj djeteta“. Većina ispitanika, njih 90% (N=76), odgovorila je potvrdno. Kako se od ispitanika tražilo da obrazlože svoj odgovor donosimo odgovor jednog od ispitanika koji se nisu složili (N=8; 9,5%) s tvrdnjom uz objašnjenje „Smatram da djetetu od 6,7 godina nije od nekog značaja jer je to samo forsiranje i ispunjavanje ambicija roditelja“. Zaključujemo kako bi roditelji svakako djecu trebali motivirati i poticati na učenje jezika, ali nikako ne primoravati.

Grafikon 14. Rano učenje stranog/ih jezika pozitivno utječe na intelektualni razvoj djeteta.

Grafikon 15. Poticajno okruženje je jako važno za učenje stranog jezika

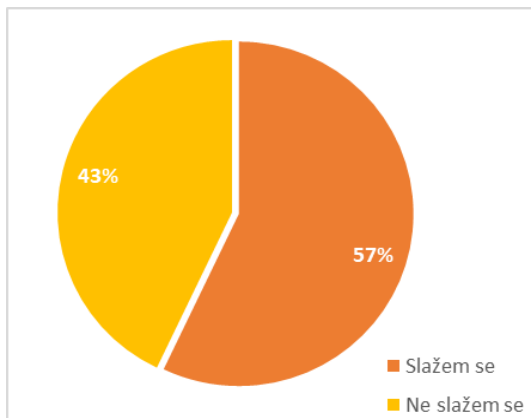
Na pitanje (Grafikon 15) je li poticajno okruženje važno za učenje stranog jezika, većina ispitanika 96% (N=81) odgovorila je da se slaže. Iz rezultata možemo

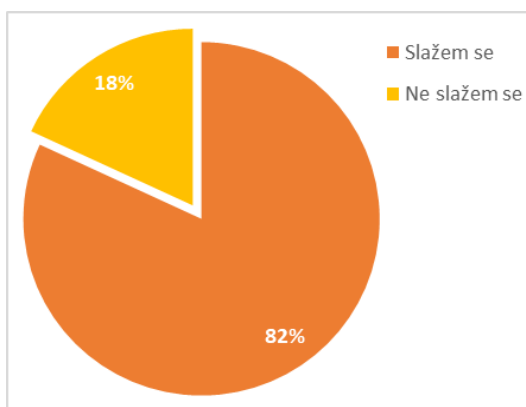
zaključiti kako je prostor u kojem dijete boravi jako važno, ne samo za učenje jezika već i za sam boravak djeteta u ustanovi, te ga treba urediti na način da se dijete u njemu osjeća ugodno. Uključivanje djeteta u uređenje prostora u kojem boravi i uči poticajno će djelovati na učenje i proširivanje znanja.

Šesnaesta varijabla (Grafikon 16) ispituje smatraju li se odgojitelji kompetentnima za poučavanje djece stranom jeziku. Njih 57%(N=48) smatra da je kompetentno poučavati djecu stranom jeziku, dok se 43% (N=36) ispitanika ne slaže.

Grafikon 16. Smatram da sam dovoljno kompetentna/kompetentan za poučavanje djece na stranom jeziku

Grafikon 17. Sa zadovoljstvom bih išao/išla na usavršavanje stranog/ih jezika

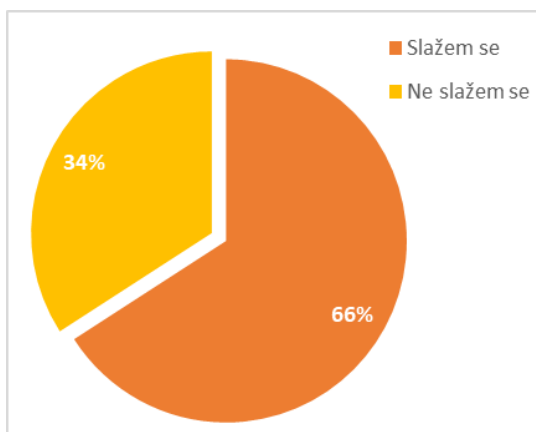

U sedamnaestoj varijabli (Grafikon 17) postavljeno je pitanje „Ukoliko bi se od mene tražilo sa zadovoljstvom bih išao/išla na usavršavanje stranog/ih jezika.“ Većina ispitanika, njih 82% (N=70) odgovorila je potvrdnim odgovorom, dok 18% (N=15) ispitanika nije zainteresirano za usavršavanje jezika. Obzirom da su svoje odgovore trebali obrazložiti, neki od odgovora bili su:

- „Išla bih zbog sebe, ne na nagovor drugih.”
- „Volim jezike, ali neke već dulje vrijeme nisam govorila i stoga bi mi bilo potrebno usavršavanje.”
- „Nisam kompetentna jer nemam certifikat za poznavanje stranog jezika.”
- „Potrebno je provesti i metodičke pripreme za rad s djecom na stranom jeziku.”

Iz navedenih odgovora možemo zaključiti da su odgojitelji zainteresirani za učenje stranih jezika u cilju osobnog usavršavanja.

Grafikon 18. Voljela/volio bih poučavati strani jezik u dječjem vrtiću

Na 18 pitanje većina ispitanika (N=57; 66%) odgovorila je pozitivnim odgovorima, te obrazložila kako bi im to bilo zanimljivo i uzbudljivo. Manji broj od 34% (N=28) ispitanika se ne slaže uz neka od sljedećih obrazloženja:

- „Ne vidim sebe u toj ulozi.”
- „Smatram da je stranim jezicima mjesto u osnovnim i srednjim školama a ne u vrtiću.”
- „Smatram da su djeca danas preopterećena i imaju previše podražaja na koje ne mogu pravovaljani reagirati.”
- „Smatram da ja nisam osoba kompetentna za podučavanje stranih jezika.”
- „Ja sam odgojiteljica, a ne učiteljica.”

Rezultati dobiveni na posljednjem pitanju nisu nas iznenadili jer je čovjek individua za sebe. Vjerujemo da se svaki odgojitelj daje maksimalno u svom poslu za dobrobit djece i najbolje poznaje sebe i svoje mogućnosti.

10. ZAKLJUČAK

Današnja djeca žive u modernom društvu i okružena su svime što ono donosi, na roditeljima i odgojiteljima je hoće li gledati novo normalno kao nešto loše ili iskoristiti sve one dobre strane koje nam donosi ovaj današnji svijet. Roditeljima i odgojiteljima pruža se puno mogućnosti odabira važno je uspostaviti pravu ravnotežu između ponude i potražnje i pravilno odabrati za pojedino dijete vodeći se djetetovim potrebama i interesima, oslušivati dijete, razgovarati sa njime i ne osjećati krivnju ako na neko pitanje možda odgovora nema. Mišljenja sam da su djeca najčišća i najiskrenija bića na planeti i upravo iz razloga što oni ne vide ovaj svijet istim očima kao mi odrasli, nego puno ljepšim, nekada je sasvim u redu da mi ne znamo odgovor, pa ga potražimo kod djeteta. Optimalna dob za učenje stranog jezika je dob od druge godine do puberteta u kojoj je izražena plastičnost mozga u pogledu razvoja govora, s toga je bitno iskoristiti benefite modernog društva i informacije koje nam se nude besplatno u raznim formatima kako bi kroz igru motivirali i učili djecu jeziku, a samim time i upoznati ih s različitostima, drugim kulturama i narodima u cilju stvaranja vlastitog identiteta djeteta.

Bitna je i zdrava međusobna interakcija između odgojitelja i roditelja, odgojitelja i djece, djece i roditelja, djece i njegovih vršnjaka. Svaki od navedenih odnosa treba njegovati, poštivati i uvažavati, a pravilan odgoj i stvaranje pozitivnih navika kod djeteta roditeljima i odgajateljima bi trebao biti jedan od prioriteta i glavni cilj. Poznato je da djeca uče po modelu, a na nama svima je kakav ćemo primjer djeci pružiti. Stoga neka to budu dobre i kvalitetne navike.

Komunikacija je osnova svega, a jedna od barijera u komunikaciji je često dobna razlika koja utječe na lošije razumijevanje. Aktivnim slušanjem i povratnim informacijama smanjuju se komunikacijske prepreke. Kroz komunikaciju dijete opaža i gradi sliku svijeta i međuljudskih odnosa, ali i sebe kao osobe i osjeća puno više no što mi mislimo. Latinska poslovice kaže „Razlog zbog kojeg imamo dva uha, a samo jedna usta je da bismo mogli više slušati.“

11. LITERATURA

1. Stančić, V. i Ljubešić, M. (1994). *Jezik, govor, spoznaja*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
2. Apel, K., Masterson, J. i Posokhova, I. (2004). *Jezik i govor od rođenja do šeste godine: od glasanja i prvih riječi do početne pismenosti-potpuni vodič za roditelje i odgojitelje*.
3. Prebeg-Vilke, M. (1991). *Vaše dijete i jezik: materinski, drugi i strani jezik*. Zagreb: Školska knjiga
4. Silić, A. (2007). *Prirodno učenje strano (engleskog) jezika djece predškolske dobi*. Zagreb: Mali profesor.
5. Vasta, R., Haith, M. M. i Miller, S. A. (2005). *Dječja psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
7. Miljak, A.. (2009). *Življenje djece u vrtiću; novi pristupi u shvaćanju, istraživanju i organiziranju odgojno obrazovnog procesa u dječjim vrtićima*, Zagreb: SM naklada
8. Miljak, A., (1996). *Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja*, Zagreb: Persona
9. Slunjski, E., (2008). *Dječji vrtić: zajednica koja uči: umjesto dijaloga, suradnje i zajedničkog učenja*, Zagreb: Spektar Media
10. Britton, L. (2000). *Montessori - učenje kroz igru: za djecu od 2 do 6 godina*. Zagreb: Hena com.
11. Dobud, D. A., (1995). *Malo dijete veliki istraživač*, Zagreb: Alinea.
12. Dobud, D. A.,(2012). *Dijete – istraživač i stvaralac: igra, istraživanje i stvaranje djece rane i predškolske dobi*, Zagreb: Alinea
13. Enion, D., (2005). *Igre stvaralice – za djecu od 2 do 5 godina*. Zagreb: Profil.
14. Gopnik, A., Meltzoff, A.. N., Kuhl, P. K. (2003). *Znanstvenik u kolijevci - što nam rano učenje kazuje o umu*. Zagreb: Educa

Online članci

1. Poppek I., *Rano učenje stranih jezika* [Online], Dostupno na: <https://www.predskologija.com/rano-ucenje-stranih-jezika/> [Pristupljeno: 12.9.2021.]

POPIS GRAFIKONA

- Grafikon 1: Spol ispitanika?
- Grafikon 2: Dob ispitanika
- Grafikon 3: Godine radnog iskustva
- Grafikon 4: Studij koji ste pohađali
- Grafikon 5: Koji se jezik koristi u radu s djecom u vrtiću u kojem radite?
- Grafikon 6: Poznajete li neki strani jezik
- Grafikon 7: „Što više jezika znaš, to više vrijediš“
- Grafikon 8: Dijete treba učiti strani jezik od najranije dobi?
- Grafikon 9: Najbolji način učenja stranog jezika je kroz igru.
- Grafikon 10: Motivacija za učenje stranog jezika uvjetovana je predispozicijama pojedinca i njegovim osobinama te motivima za učenje.
- Grafikon 11: Roditelji imaju veliku ulogu kod motiviranosti djeteta da uči strani jezik
- Grafikon 12: Učenje stranog jezika djeci omogućuje razvijanje kognitivnih i socijalnih vještina.
- Grafikon 13: Rano učenje stranog jezika pridonosi stvaranju pozitivnog stava djeteta prema drugim kulturama i narodima.
- Grafikon 14: Rano učenje stranog/ih jezika pozitivno utječe na intelektualni razvoj djeteta.
- Grafikon 15: Poticajno okruženje je jako važno za učenje stranog jezika.
- Grafikon 16: Smatram da sam dovoljno kompetentna/kompetentan za poučavanje djece na stranom jeziku.
- Grafikon 17: Sa zadovoljstvom bih išao/išla na usavršavanje stranog/ih jezik
- Grafikon 18: Voljela/volio bih poučavati strani jezik u dječjem vrtiću.

SAŽETAK

UČENJE JEZIKA I MODERNO DRUŠTVO

Mediji i samo društvo često utječu na roditelje i na njihovu želju da djeca što prije usvoje vlastiti, a zatim neki strani jezik obzirom da je strani jezik postao imperativ današnjeg društva. Tehnologiju koja nam je često nametnuta, možemo iskoristiti na pozitivan ili negativan način, ali od nje ne možemo pobjeći niti je možemo izbjeći. Mediji mogu pružiti kvalitetan i koristan sadržaj za djecu, dobre govorne i jezične uzore, ali pod uvjetom da se pažljivo odaberu. Učenje stranog jezika kod djece predškolske dobi je poželjno iz razloga što djeca tada najviše upijaju i kroz igru i dovoljno kvalitetnu motivaciju mogu učiti i više jezika odjednom. Ono što odgojitelji i roditelji trebaju jest educirati se, pratiti djecu i iskoristiti tehnologiju na najbolji mogući način, a ne gledati ju s prijezirom, jer ona je postala dio našeg života – htjeli mi to ili ne. Važno je naučiti prilagođavati se djetetu, oslušivati ga, razvijati se zajedno s njim i ne bojati se pogriješiti jer greške su sastavni dio života. Komunikacija je ključ za razumijevanje i uspjeh.

KLJUČNE RIJEČI: mediji, tehnologija, roditelji, odgojitelji, djeca, motivacija, komunikacija

SUMMARY

LANGUAGE LEARNING AND MODERN SOCIETY

The media and society itself often influence parents and their desire for children to adopt their own and then a foreign language as soon as possible, given that a foreign language has become an imperative of today's society. We can use the technology that is often imposed on us in a positive or negative way, but we cannot and cannot escape from it. The media can provide quality and useful content for children, good speech and language role models, but provided they are carefully selected. Learning a foreign language in preschool children is desirable because children then absorb the most through play and sufficient motivation to learn more languages at once. What educators and parents need is to educate themselves, follow children and use technology in the best possible way, not look at it with regard, because it has become a part of our lives - whether we like it or not. It is important to learn to adapt to the child, to listen to him, to develop together with him and not to be afraid to make mistakes because mistakes are an integral part of life. Communication is the key to understanding and success.

KEY WORDS: media, technology, parents, educators, children, motivation, communication

RIASSUNTO

L'APPRENDIMENTO DELLA LINGUA E LA SOCIETÀ MODERNA

L'influenza dei media e della società stessa ha maggiore influito sui genitori e sul loro desiderio che i bambini apprendano la propria, e anche una o più lingue straniere il prima possibile, dato che una lingua straniera è diventata un imperativo della società di oggi. Possiamo usare la tecnologia che ci è stata quasi imposta in modo positivo o negativo, ma non possiamo sfuggirle o evitarla. I media possono fornire contenuti utili e di qualità per bambini e modelli linguistici corretti, a condizione che siano accuratamente selezionati. È auspicabile che i bambini imparino una lingua straniera in età prescolare perché in quel periodo apprendono attraverso il gioco che rappresenta un'ottima motivazione per imparare anche più lingue contemporaneamente. Quello di cui hanno bisogno gli educatori e i genitori è l'istruzione per essere in grado di seguire i bambini e utilizzare la tecnologia nel miglior modo possibile, senza guardarla con disprezzo, poiché è diventata parte di noi - che ci piaccia o no. È importante imparare ad adattarsi al bambino, ascoltarlo, crescere assieme a lui, senza aver paura di sbagliare, perché gli sbagli fanno parte della vita. La comunicazione è la chiave del successo oltre che della comprensione.

PAROLE CHIAVE: media, tecnologia, genitori, educatori, bambini, motivazione, comunicazione